

Zenit nr. 42/1975 ("Politisk kommentar")

DFFGs 7:e kongress hölls midsommarhelgen 1975, efter det att befrielseörelserna segrad i Indokina. Kongressen hade således att ta ställning till vad DFFG härnäst skulle syssla med. Den följande artikeln diskuterar kongressen och dess beslut ur ett kritiskt perspektiv. Noter tillagda.

De Förenade FNL-gruppernas (DFFGs) 7e kongress

Prolog

Under den gångna kongressperioden skulle DFFG enligt kongressbeslut 1973 bedriva studier av världsläget. Den gångna kongressperioden har visat att sådana studier skulle behövs. I det läge som rådde 1973 var studier av världsläget inte bara viktiga utan nödvändiga. USA-imperialisterna närmade sig sitt totala nederlag i Indokina. Med detta i sikte reste sig frågor som: hur kommer detta nederlag för imperialismen att påverka kampen mot imperialismen? USA-imperialismens ställning i Sydostasien? i södra Korea och Japan? i världen?, hur stödja ett befriat Indokina mot förnyade attacker (politiskt, ekonomiskt etc.)? m.fl.

Det visade sig snart att det inte var några sådana frågor som var aktuella. Det saken gällde var att DFFG skulle ta positiv, ställning till KKP:s syn på världsläget, dvs. att Sovjet är social-imperialistiskt, eller för att använda förbundsstyrelsens (FS) direktiv för författandet av Sovjetstudiebrevet: "att målet med studierna av studiebrevet om Sovjetunionen är att ena DFFG om att Sovjetunionen för en imperialistisk utrikespolitik". Själva beslutet togs visserligen tillbaka eftersom det uppfattades som att FS band DFFG vid en färdig uppfattning, men av verksamhetsberättelsen, delen FS arbete, framgår direktivet när man apropå beslutet skriver: "Vad som av en del kamrater var tänkt att vara ett beslut som angav hur studiebrevet om Sovjet skulle skrivas, ..." (DFFGs internorgan *FNL/S 3/75*).

Omedelbart efter det att studiebrevet kommit ut började en hetsig debatt, främst i Aftonbladet. Debatten rörde sig mest om huruvida DFFG skulle vara en Indokinaorganisation eller inte. Åtminstone delar av FS backade från ståndpunkten att DFFG skulle bli en front mot supermakterna under trycket av opinionen inom och utom DFFG.¹ Mot slutet av hösten 1974 stod det klart att FS ansåg att DFFG borde fortsätta som Indokinaorganisation, däremot inte vad för slags. När det nya programförslaget kom, *FNL/S 2/75*, förklarades att det fanns två alternativ:

1. DFFG fortsätter som tidigare, fortsätter studierna av läget i världen och "kan i vissa lägen ta aktiv och uttalad ställning för den tredje världens kamp mot de bägge supermakterna".
2. DFFG begränsar sig och blir en "ren" Indokinaorganisation som inte agerar i andra frågor än de som rör Indokina.

FS förklarade sig ha valt alternativ 2. Enligt alternativ 1 skulle DFFG visserligen fortsatt att ha Indokina som huvudområde, men skulle samtidigt ha kunnat fungera som en front mot supermakterna. För många inom förbundet kom FS beslut att välja alternativ 2 som en smärre chock, riktlinjerna till programkommissionen, som publicerades i numret innan av *FNL/S (1/75)*, talade nämligen bara om alternativ 1: "Indokina är inte längre brännpunkt i den anti-imperialistiska kampen och programmet bör omarbetas i enlighet med det och Indokina sättas

¹ Se antologin [Debatt om Vietnam, Sovjet och FNL-rörelsen](#) som innehåller ett representativt urval av inlägg från denna debatt.

in i sitt sammanhang. Våra studier och kunskap om 3e världen bör resultera i att Tredje världens kamp tas upp i programmet.” (ur riktlinjerna; Indokina skulle dock dominera). FS våndor inför det nya programmet framgår av inledningen till programdiskussionen där de två alternativen presenterades. Där förklaras nämligen att det är rimligt att ”DFFG inte bör föra fram uppfattningar som står i strid med FNL/PRRs” och att de vietnamesiska kamraterna framfört vissa synpunkter.

I detta läge kunde DFFGs möjligheter sammanfattas i tre alternativ:

- a) att DFFG fortsätter sitt solidaritetsarbete som förut.
- b) att om både solidaritetsarbetet och studierna skulle fortsätta, att studierna, där ett av målen är att bekämpa ”de två supermakterna”, förs över till en annan organisation (DFFG fortsätter enligt punkt a)
- c) om inte DFFG kan acceptera alternativ a eller b, dvs. att DFFG fortsätter som under den gångna kongressperioden, att DFFG byter namn.

Något klart val mellan dessa alternativ har inte gjorts. Anledningen till detta tas upp senare.

Kongressen I

Mellan det att programförslaget enligt alternativ 2 lades och kongressen hölls befriades Kambodja och Sydvietnam, och ett nytt förslag lades till kongressen. I allt väsentligt var det av alternativ 2-”typ”. Kongressen beslutade att ta programmet och övriga beslut var i överensstämmelse med det. Det fanns kvalificerad majoritet för de flesta besluten om det hade behövts. Trots det blev det inte någon lugn och stilla kongress. Debatten fördes främst mellan deltagare utan rösträtt och FS-ledamöter plus några kongressombud. De flesta ombud enbart röstade, man kan ställa sig frågan om de överhuvudtaget lyssnade emellanåt (det fanns faktiskt ombud som röstade mot parollen ”Försvara de indokinesiska folkens segrar”), röstningen verkade mer bero på vem som ställde förslagen.

DFFG fick alltså den inriktning FS önskade. DFFG ska dessutom arbeta för att det bildas vänskapsförbund. Vänskapsförbund var det visserligen inte populärt att tala om tidigare, men i och med att det blev omöjligt att ombilda DFFG till någon slags front mot supermakterna fick frågan högsta prioritet.

Vad innebär beslutet?

DFFG kommer att vara en ”ren” Indokinaorganisation. Någon åsikt om vem som är huvudfiende till Indokinas folk har inte DFFG. Möjligen anser DFFG att det inte entydigt går att peka ut huvudfienden. ”DFFG tar ställning i politiska frågor i den mån de berör Indokina och det svenska Indokinaarbetet.” ”DFFG samarbetar med andra organisationer i tillfälliga aktioner på en riktig politisk grundval.” (ur nya programmet) På kongressen gjordes klart att ”en riktig politisk grundval” definieras av den först citerade meningen. Om DFFG ska samarbeta med t.ex. Chilekommittén om en Chile-demonstration så går det bra under förutsättning att endast Indokinaparoller tillåts. Till USA-imperialismen tar DFFG ställning endast när den kommer i kontakt med Indokina. Någon syn på USA-imperialismen som ett världsomspännande system finns inte längre. Detta är också förklaringen till att DFFG fick det svårt att demonstrera mot USA-imperialismen i Stockholm den 4e juli. Det lär bli svårt att för nya medlemmar förklara orsaken till kriget i Indokina, USA-imperialismen, ur det nya grodperspektivet, liksom USA-imperialisternas fortsatta provokationer mot det fria Indokina.

Bakgrund till besluten

(Det ska påpekas att jag endast tar upp en sida av relationerna mellan KFML/SKP och DFFG, den som har betydelse för den senaste utvecklingen inom DFFG.) Det har konstaterats att de flesta ombuden var eniga om att ge DFFG en ny plattform. Detta är inte konstigt. KFML/SKP har och har haft stora sympatier inom DFFG. DFFG och KFML/SKP har alltid tagit liknande ställningstaganden i frågor där bägge tagit ställning. Se t.ex. inställningen till valen i Sverige där DFFGs inställning beskrivit samma halsbrytande kurva som KFML/SKPs från 1968 över 1970 till 1973. Personallianserna har varit många. Under perioden 1971 till 1973 präglades DFFGs politik, precis som KFML/SKPs, alltmer av öppenhet mot andra organisationer, förhållandet till t.ex. VPK förbyttes från att vara fientligt till samarbete. Detta ledde till att det kom alltfler medlemmar till DFFG som inte sympatiserade med, eller kom att sympatisera med, KFML/ SKP. Vissa FNL-grupper kom att domineras av medlemmar med andra sympatier, det fanns till och med grupper där KFML/SKP inte ens hade någon sympatisör. Det blev inte längre självklart att en FNL-are gick till KFML/SKP när han anslöt sig partipolitiskt. DFFGs funktion som rekryteringsbas för KFML/SKP undergrävdes, vilket var allvarligt för KFML/SKP eftersom DFFG varit en av de viktigaste rekryteringsbaserna om inte den viktigaste.

Ytterligare en faktor som försvagade DFFGs funktion som rekryteringsbas efter Parisavtalet var DFFGs oförmåga att möta den nya situationen. Tillströmningen av nytt folk till DFFG hade tidigare gjort att mer erfarna medlemmar kunnat gå vidare till KFML/SKP utan att det märkts så mycket inom DFFG, men efter Parisavtalet minskade tillströmningen samtidigt som medlemmar lämnade organisationen. SKP har fått viss kritik mot sig när man trots detta plockade åt sig FNL-aktivister.

När SKPs känslor för VPK åter började svalna efter den häftiga men obesvarade kärleken 1973 följde DFFG med. DFFG försökte visserligen agera brohuvud, men de förslag och villkor DFFG förde fram visade sig snart enbart passa SKP som hand i handske medan de inte tog minsta hänsyn till andra parters krav. Samtidigt kom motsättningarna inom DFFG. Dessa gällde inte DFFGs grund, dvs. stödet till Indokinas folk, utan var en avspegling av motsättningar utanför DFFG. De kunde lätt ha undvikits om man utgått från DFFGs grundval i stället för att tvinga DFFG att ta ställning i frågor som inte har betydelse för eller till och med skadar stödet till Indokinas kämpande folk. Istället kom de att bli dominerande frågor.

Eftersom SKPs möjlighet att kapa åt sig en bit av VPK visade sig mycket obetydlig, blev det viktigt att stärka greppet över den viktiga rekryteringsbasen DFFG. Kritikerna, speciellt när det gällde FS syn på världsläget, började kallas likvidatorer och rebeller (de värsta skällsord man kan hitta inom DFFG). I samband med 1a maj hotades till och med de som tvekade inför FS "enhetslinje" av uteslutning. Effekten blev att kritiska medlemmar stöttes bort dels av det hårdnande klimatet, dels för att man inte ville vara med och arbeta för en blivande front mot supermakterna. (Från verksamhetsåren 72-73 och 73-74 till 74-75 mer än halverades DFFGs medlemsantal, det är nu under 1000. Siffrorna hämtade ur ekonomiska berättelserna. Hur mycket av minskningen som kan hänföras till de olika faktorerna går inte att uppskatta.) De som lämnade DFFG av dessa skäl var många gånger just de som DFFG behövde för att "stödja Indokinas folk på KKP:s villkor" att anrikas i organisationen.

Om DFFG ombildades till en front mot supermakterna eller om åtminstone tredje världens kamp mot supermakterna fördes in i DFFGs program skulle åter endast SKP kunna rekrytera folk ur DFFG, förutom att man skulle bli av med de kritiska. Vidare skulle man slippa avdela folk till två olika organisationer, fronten och DFFG. Att motivera SKPare och sympatisörer att

stanna och jobba i DFFG var lätt, de flesta anser att en organisation som tar upp kampen mot supermakterna behövs, och DFFG fungerade till en del som en sådan under den gångna kongressperioden.

Kongressen II

Kongressen visade att man misslyckats. Visserligen skulle man kunnat driva genom till och med en ombildning av DFFG om man velat men priset hade blivit för högt: namnändring, splittring även i egna leden, och sist men inte minst hade man fått en stor och kraftig opinion mot sig. Inga utom övertygade SKPare skulle kommit till organisationen, varför den blivit meningslös. Av detta skäl blev även alternativ 1 uteslutet (ta en förnyad titt på alternativen): resultatet hade blivit detsamma. Det alternativ man valde måste passa in på antingen a eller b, annars hade det automatiskt blivit c. Problemet med både a och b var att om DFFG behöll sin tidigare syn på imperialismen skulle DFFGs medlemmar lära sig att se på läget i världen på ett sätt som SKP bekämpar. DFFGs roll som bas för SKPs rekrytering skulle vara slut. Bägge alternativen var ur denna synvinkel lika dåliga, det gällde att ta sig runt svårigheterna. DFFG blev en ”ren” Indokinaorganisation.

Utvecklingen ansluter sig närmast till alternativ b. DFFG fortsätter som Indokinaorganisation, men betydligt inskränkt jämfört med tidigare. (Som en ledande person förklarade: att ta ställning till enbart USA-imperialismen är att gå på den ryska linjen, att inte ta ställning är fortfarande ett slag mot den.) Eftersom DFFG inte tar ställning mot supermakterna är inte heller DFFG en antiimperialistisk organisation. Allt som kunde tolkas på det sättet rensades ut.

Det andra ledet (om fortsatta studier av världsläget) hade redan avgående FS klarat av. I en appell med anledning av segern i Vietnam den 4/5 föreslår FS i den första av fyra punkter inför kongressen ”att kongressen rekommenderar medlemmarna att fortsätta studierna och undersökningarna av den världsomspännande kampen mot imperialismen på ett organiserat sätt, men ej i DFFGs regi. Grunden för en sådan verksamhet har lagts i och med studie-kampanjen, och härigenom kommer ett fortsatt framgångsrikt antiimperialistiskt arbete att tryggas”. Någon rekommendation lades inte fram för kongressen. Det behövdes inte, det viktiga var att det nämndes i FS’ appell. Vid tiden för kongressen, midsommar, hade sådana studiegrupper redan kommit igång t.ex. i Göteborg. Försöken att bygga en ny rekryteringsbas har börjat, och de som kommer till det nya, utslätade, nästan opolitiska DFFG kommer i alla fall inte att lära sig något olämpligt.

Epilog

På kongressen talade många ledande FNLare om det framtida DFFG: 10 000 medlemmar, vänskapsförbund och att ”kraven på medlemskap måste minska, så att vi kan få med föräldrar och förvärvsarbetande”. Det kommer att räcka med att man accepterar programmet och betalar medlemsavgiften för att vara medlem. För att motivera ändringen häcklades den förvridna form av det gamla aktivitetskravet som häcklarna tidigare stått för, som bl.a. innebar att barn inte påverkade förmågan till aktivitet. Det verkliga skälet torde vara att man på detta sätt kan kontrollera DFFG, genom att de som arbetar med den nya fronten och andra står kvar respektive inträder som pappersmedlemmar som dyker upp vid avgörande omröstningar.

Vänskapsförbund är något DFFG ska arbeta hårt för, därefter ska DFFG troligen läggas ner. Att denna uppgift kan lösas inom överskådlig framtid är inte troligt, möjligen med undantag för Kambodja (har redan bildats i Norge). För detta behövs nämligen samverka med hela den svenska Indokinarörelsen, speciellt med den andra tunga organisationen Svenska Kommittén för Vietnam, Laos och Kambodja. Svenska Kommittén har enligt egna uppgifter inte en tanke

på att lägga ner sin verksamhet, framförallt kan man inte tänka sig att samarbeta med DFFG. Det finns dessutom större hinder på vägen bl.a. det faktum att den högsta formen av vänskapsarbete torde vara ett fortsatt aktivt solidaritetsarbete. DFFGs ledning inser dock troligen svårigheterna och räknar inte realistiskt med att vänskapsförbund ska bildas särskilt snart.

Några 10000 medlemmar i DFFG verkar föga troligt. DFFG av idag är inte den solidaritetsorganisation de indokinesiska folken behöver. Visserligen är det möjligt att medlemsantalet på kort sikt kan komma att öka, men att de politiska brister som gjort att DFFG försvagats efter Parisavtalet inte avhjälpats borgar för att kräftgången bland aktivisterna kommer att fortsätta, vilket senare påverkar antalet pappersmedlemmar. Riskerna finns att DFFG snart står med ett kartotek över medlemmar och ett FS som sköter kartoteket. SKPs kvarstående intresse av DFFG är närmast att se till att så många som möjligt går över till SKP eller till en front mot supermakterna.

Många väsentliga uppgifter kvarstår för den svenska Indokinarörelsen i det nuvarande läget, ta t.ex. frågorna i inledningen. Om inte dessa uppgifter tas upp kommer DFFGs insatser att inskränka sig till det man fått gjort under de gångna 10 åren och de förändringar som orsakats och kommer att orsakas därav. Detta får inte på något sätt förringas. Det är dock ett passivt stöd till den framtida antiimperialistiska kampen i Sverige. Ett levande arv vore att ta på sig uppgifterna och därigenom inta den rättmätiga platsen i kampen mot imperialismen, precis som de indokinesiska folken gör på det internationella planet.

Det finns alltså en uppgift för DFFG även efter segern i Indokina. Kampen inom DFFG mellan de bägge linjerna har inte upphört i och med årets kongress. Inför nästa kongress kan redan frågan ställas: fortsatt långsam nedläggning eller aktivt stöd åt de indokinesiska folken.²

USA-imperialismen befinner sig på defensiven, de indokinesiska folken har de största erfarenheterna av att bekämpa den. Att försvara och förklara de indokinesiska folkens segrar, att fortsätta det aktiva solidaritetsarbetet, om än i nya former, och att analysera USA-imperialismen med utgångspunkt från och efter nederlaget i Indokina är det största bidraget den svenska Indokinarörelsen kan ge kampen mot imperialismen i världen.

Om DFFG sviker får andra organisationer och grupper ta över uppgifterna.

Om DFFG sviker: Exit DFFG

Anna-Kristin Nilsson

Se även [De Förenade FNL-grupperna och fronten mot supermakterna](#) som både tar upp mer om bakgrunden, liksom om DFFG-kongressen och dess efterspel.

² Vid DFFGs 8:e kongress i mars 1977 bytte DFFG namn till "Vietnam & Laosförbundet för vänskap och solidaritet" och i april samma år bildades "Vänskapsföreningen Sverige-Kampuchea". Detta att man bildade en speciell organisation för Kampuchea var givetvis ingen tillfällighet, utan var ett uttryck för politiska preferenser hos maoisterna. När konflikten mellan Pol Pots Kampuchea och Vietnam skärptes och gränsstrider mellan de två staterna bröt ut beslöt man vid ett FS-möte i december 1978 att föreslå nedläggning av Vietnam & Laosförbundet vid nästa kongress, vilket också skedde. Kampucheföreningen lades dock inte ner.